

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 "

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Ünnepnapok.

Az örök béke mozdulatlansága a leélt időn túl a pihenés. A rövid nyugvó percek, melyek odáig megvigasztalhatnak, a pihenés perczei s hogy ezek a percek mindig kecsesgessék a kifáradókat, azért vannak az ünnepnapok.

Mindnyájan szeretjük az ünnepnapokat, a nem szűnő küzdés e nyugvó pontjait.

Már a gyermek is mily örömpeső szívvel várja ha csak a vasárnapot; valami édes hangulat kapja meg lelkét, a mi abból a tudatból fakad, hogy egy kis fényesség száll majd a hét-köznapi szürkesége közé. A megelőző napon az a felséges érzéssel alszik el, hogy most minden percczel befelé megy az ünnepbe s ha reggel fölkel, boldog álmának folytatása lesz a valóságban, hisz csak örülni kell majd egész nap mert az ünnep arra való, hogy minél boldogabb legyen benne és általa az ember.

Mi nagyok is örvendünk az ünnepeknek, de most már nem látjuk többé azokat a szivárványszínű, pókhálóból szőttképeket, melyek egymásba folynak a tegnap sötétségében. Szinte vízióknak tartjuk az egykor hűsölő és vérből állott igazságokat, melyek szellem alakokká ritkultak az emlékezés messzeségében.

Talán már nagyobb bennünk a pihenés vágya, mint a lelki izgalnak gyönyöreire való kívánczóság. Az ünnepnapok már nem egyebek mint a pihenés, a nyugalom öröme.

Hisz ha megnyughatunk abban a kicsike fészekben, melyet számunkra tesz mellegé a kör-

nyező szeretet, mely a melegség forrása, mely boldoggá teszi az ünnepek jelenét, egymás körébe vonzván a családot, akkor elértünk mindent a mire csak vágyhattunk.

Ebben a közelségben van a szeretetnek legnagyobb hatalma.

De hányan vannak kiknek az ünnepnapok csak nagyobb bánatot, szenvedést és nélkülözést jelentenek. Bezárulnak a munkaadó helyek, megszűnik csaknem minden kereset. Még az a darab száraz kenyér is hiányzik, melyet eddig nehéz munkájával kitudott csikarni a társadalomtól. Ha az az ünnep csak egy vasárnap, ezt még végig böjtölik s közelebb húzódva egymáshoz, a szeretet melegével óvják magukat a dermesztő hidegtől. De így a télnek kellős közepén Nagykarácsony, Kiskarácsony, Vízkereszt s ez mind nem elég; egy téves időszámításbeli hiba mindez ünnepnapokat megkétszerezi s kétszeresen kevesbiti a keresetet. Vajjon a tudás hiánya, a hűvek földi jóllétével mit sem törődő vallásbeli fanatizmus, vagy nemzetiségi elkülönítés vágya vezeti az illető intéző köröket, hogy az emberek százezreit visszatartsa a munka nemesebb befolyásától s ez által nemcsak nyomorukat fokozza hanem mesterséges uton mint egy isteni parancsolat folytán, belé nevelje hűveit a tétlenségbe a munkátlan-ságba?

Nem hiszem! hanem úgy itélem, hogy a sötét századok tradícióihoz való görcsös ragaszkodás, az ujtástól való iszonyat, a megrögzött maradiság előtt talál a kor intő szava siket fülekre. Nagyon is itt van az ideje, hogy a régi időszámítást a baglyok odújába lökve minden nép és

felekezet, egységes időszámítás szerint imádják Istenét.

Százezrek és milliókra megy az ipari veszteség mely az országot éri a ki nem számítható sok ünnepnap miatt. Nemcsak a gyáros, a vállalkozó tőkéje szenved nagy kamat veszteséget, hanem leginkább sújtja a szegény munkás népet, melynek minden nap dolgoznia kell, hogy megélhessen.

Igényeinket a minimumra szállítjuk, éhezünk és fázunk, de azért ünnepelünk.

Harangok zugása rezgetti meg ablakaimat, nagy ünneptűk van az embereknek.

Még a gondolatok is megsüppednek az étheri könnyűségben, mely felé a harangszó szent zenéje tör. S a messzeségbe mintha meglátnók egy percze a legmesszebb célta, a legtökéletesebb pihenés birodalmát, mely oly szűzfehér mint a tél. Fehérre válik benne a lelkiismeret; a szépséges bánatos fehérség képzett árnyéka is mintha fehér lenne.

Vajjon az angyalok seregének ragyogását pillantjuk-e meg, a mint garadába szedik az igazak felszálló imáit, melyek előtt Isten dicsőségét hirdetve jár a harangszó? . . . Vagy a szemfedő fehérsége villan felénk arról a stációról, a hol megfogunk egyszer állani mindannyian?

Az összetett kezek dolgoznak, mondja Hugo Viktór, és vajon mit? készítik a reménység útját melyen haladva megtalálják jutalmát földi szenvedéseiknek, mert a szegénynek mindig tűrni és remélni kell, míg a sir rá nem lehel.

De más oldalról ott van a könyvek könyve, a Biblia, mely ránk parancsol: Ora, ora, sed labora.

Mi azt hisszük, hogy a dolgozó kéz is imádkozik. Csak a munkás embert segíti meg az Isten is. A kinek pedig hatalom és eszköz adatott, tartsák kötelességüknek gondoskodni, hogy egy kéz se legyen kénytelen pihenni mikor dolgozni akar.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Temetnek.

I.

Keveset élt és szenvedett sokat.
Aludgék csöndes, enyhe álmokat!
Hűvös ágyát hol busan megveték:
Maddár ott lágyan verje énekét.

Temetőn bolygva ki arra kerül,
Kímélve járjon álmai körül:
S örök időkre legyen átkozott,
Sirján lei egy virágot eltapod!

II.

Hivallgó zúgjal egy napot sem élt,
A hírharang nem harszoló nevé!
Mit Isten nőnek mértékül szabott:
Nem akart lenni annál ő nagyobb.

Emlékét nem is a hír jegyzi fel,
Reklámös könyvek holt betűivel,
Hanem sok arczon gyászoló redők
Írása fogja emlégetni őt

I. Ö.

Uj-évi köszöntők.

A világ legnagyobb és legtökéletesebb Harpagonja kétségkívül az lehetett, kiről azt mondja a epigrammatikus sirirat, hogy: „az év utolsó napján halt meg, csak azért, hogy ujévi ajándékot ne kelljen adnia”. Az óvatosságot már nagyobb tökélyre vinni bizony alig lehetne tekintve azt a száz és száz éhes markot, mely az új esztendő legelső óráitól kezdve lesi az alkalmat, hogy kivesse a sarcot az emberiség ama boldogtalanságaira, kiknek „éperővel és egészséggel” adatott megérniök a „boldog” újesztendőt.

Dubois bíbornokról jegyezték föl, hogy az új-évet gratuláló gazdatisztját e szavakkal fogadta: „Kedves barátom! ezennel fogadja tölem ajándékkal mindazt, a mit ez éven át lopott.” A gazdatiszt elég flegmával rendelkezett, hogy egy „köszönöm” szóval, magát meghajtva, távozzék. Vajjon lennének-e ilyen őszinték azok, a kiknek ujévi gratulációit valami torzsalkodó ember ily szókkal szakítaná félbe: „Kedves barátom, ne folytasd; megbocsátom neked mindazt a mit a lefolyt évben szóval, vagy gondolattal ellenem vétettél, ez minden esetre több, mint a mennyit érdemelsz.

De azért az új év megnyilatkozó szeretetében, mely főként a megemlékezés jelei kicserélésében nyilvánul, az emberi szív belső világán kívül nagy és nevezetes része van minden kor erkölcesének s minden idők eszméinek is.

A mit az emmber ad, azt szeretet és ragaszkodás jeleként adja, de a hogyan adja, az mindég az emberi dolgok értékéről való felfogása szerint módosul. Ezért nem lehet az ujévi ajándékozás tárgyait szoros alkalmiságuk nélkül képzelni s a divat áramlata alól kivonni.

Angliában, hol Erzsébet királynő alattvalóitól egy izben aranyfogantyus, gyémántos legezót kapott uj-évre, még ma is uralkodik az a fölfogás, hogy a legezöt az egyetlen ajándéktárgy, melyet uralkodónó alattvalóitól elfogadhat.

Ellenben Franciaország királyai cseppet sem tartották méltóságukon aluli dolognak az ujév első napján tisztelő polgárok és főurak kezeiből a legkészségesebben elfogadni azokat az ujerverti arany és ezüst pénzeket, melyeket külön ez alkalomra szánt jeliségekkel látva zacskó számra vittok a tron elé.

Ugy vonul végig az új év a historiai események kapcsolatán, mint egy-egy összekötő láncszem, vagy inkább egy szövi szálát a világtörténet az új-év első napjában, megadva benne az alaphangot, melybe jeleteinek széles körvonalait lesz rajzolandó. Hallottunk már az új-év első napján a tronról elhangzó beszédben villámterhes felhőket morajlani Europa népeinek feje fölött; láttuk az új év első hajnalát harangzugás helyett ágyú dőrejjel üdvözölni az ostromlott Páris erdei alatt, melynek kartácsai záporában fogadta Denfert Rocherau a Sylvester-éjert remény és kétség közt át-
virasztótt lakosság üdvkívánatait.

De nemcsak a nagy epizódok nyomják rá ekkép bélyegőket az esztendő nyitányára; a divat is a maga eleven alkalmisága színébe öltözteti annak forduló pontjait s az események programjából mindig különösön valami sajátost az ujév hangulatába. Sokat beszélhetnénk erről a czukrász-boltok kirakatai, melyek a restauráció alatt csupa Maria Terezia-bonbonokkal, Mária Antoinete-czukkakkal voltak tele, melyeket aztán mindenféle fristők váltottak fel a lá XVIII. Lajos; pistácéak a lá

Felhívás.

Hunyadvármegye összes iparosaihoz és iparpártolóihoz.

A Petrozsényi és Járási Ipartestület Méltóságos nagy-baresai Baresay Kálmán főispán ur védnöksége és glogoni Andreies János kir. bányatanácsos bányagazgató ur elnöklete alatt folyó évi augusztus havában, midőn az Országos bányászati egyesület rendes évi közgyűlését tartja Petrozsényben a járás területébe tartozó iparosok, segédek, tanoncok és gyári munkások készítményeiből munkakiállítás rendez oly célból, hogy hazánk ezen végpontjának ipartermékei egyfelől bemutattassanak s szomszédos Romániából tömegesen ide ránduló vendégeknél, és ez által Hunyadvármegye és a Zsilvölgynek iparezikéinkből piacot teremtsünk román szomszédunk szükségleteinek beszerzésére, de másfelől, hogy az iparban alkalmazott segédek és tanoncok oly önálló munkák készítésére serkentessenek, a melyek a szakmájukban való előhaladásról, szorgalomról és szükséges elméleti ismeretekről tanuskodnak.

Hogy ezen kiállítás, melyben Hunyadvármegye gazdasági egyesülete is részt vesz, minél jobban sikerüljön, méltóságos n.-baresai Baresay Kálmán főispán ur óhajára ipartestületünk elhatározta, hogy Hunyadvármegye összes iparosságait felkéri, hogy azon úgy maguk valamint segédek és tanonczaik munkái által részt vegyenek.

Felkérjük tehát megyénkbeli összes iparostársainkat, hogy a folyó évi augusztus havában Petrozsényben rendezendő iparos munka, háziipar és termény, esetleg állatkiállításra egy saját valamint segédek és tanonczaik munkáival minél számosabban részt venni és oda hatni szíveskedjenek, hogy azon tekintettel Petrozsény és környéke nevezetességeire u. m. a petrozsényi, vulkáni, lupényi és petrillai szénbányák a világhírű szénosztályozó, sodronypályák, a remek szurdükszikos és boli-barlang stb. stb. megtekintésére, tömegesen vegyenek részt.

A munkakiállítás szervezetének részleteiről annak idején a rendező bizottság kimerítő tájékoztatást nyújt, megjegyezzük azonban, hogy a kiállításban résztvevők helypénzt nem fizetnek sőt tárgyaik a vasutól fel és vissza díjmentesen szállíttatnak.

Testületünk el fog követni arra nézve is mindent, hogy a tömegesen megjelenni kívánó iparostársaink mérsékelt vasuti jegyeket kapjanak.

Díjtalan elszállásolásukról és mérsékelt ellátásról szintén gondoskodni fogunk.

Ott, a hol ipartestület, nincs az első fokú iparhatóságot és községi előjáróságot, a hol ipartestület van annak érdemes elnökét kérjük, hogy a legnagyobb buzgalommal szíveskedjék iparostársainkat buzdítani, hogy kiállításunkon egy saját valamint segédek és tanonczaik munkáival részt vegyenek és a kiállítást tömegesen látogassák, mert ez által úgy maguk, mint a haza iránt hálás munkát végeznek.

angouleme-i hercegnő; meg aztán Napoleonida absinthe-pastillák; franciaia lilium fondants-ok: Monlius pralínsok és a többi és a többi. Egy esomo divatos név, melyek ma már ép úgy szétolvadtak az idő foga alatt, mint azok az édességek melyeket e nevek alatt csaknem 100 évvel ezelőtt ropogtattak nagyanyáink a főviradtj ujj esztendő örömeire.

Száztíz évvel ezelőtt, mikor az új évi tisztelgésekre impozáns deputációban vonultak a párisi vásáresarnokok kofái Robespieréhez, hogy kifejezést adjanak rendíthetetlen ragaszkodásuknak a hatalmas néptribün iránt — nem volt népszerűbb és alkalmasabb ajándék-tárgy az újév alkalmából, mint az ugynevezett alkotmánybioux-k, egyszerű ötvös művek, melyekbe a lerombolt Bastille egy-egy darab követ foglaltak be; Genlis asszony is egy ilyen hordott medaillon gyanánt. A lebontásra vállalkozó pallér elég élelmes volt ily kövekből tentatartókat, serlegeket, szelencéket, sőt egész kis Bastille modelleket mintáztatni, melyeket aztán egész Franciaország hallatlan áron kapkodott el. 1792. ujjesztendő napján a párisi nemzetörök zene szó mellett vonultak fel, hogy ajándékul vigyenek a dauphinnak egy játék dominót a híres állambörtön fehér és fekete márványköveiből készítve.

Csak egy év telt bele s a bastille emléktárgyakat Guillotin doktor apró nyaktilói váltották fel, mint a párisi gyermeknépség legkedveltebb játékszerai az alkotmány charta mellett.

De a forradalom is lezajlott s a nagyeseeményekkel együtt változott a játék szobák kis világa is. Jött az algiri bey, a muzugráni hős, majd a sebastopoli győző, a perzsa sah és bolgár maceska, megannyi korszerű játék- és ajándéktárgy a maga idejében.

De néhány becses és érdekes újévi ajándék emléket is följegyezte a történelem. A XVI században Mar-

A kik a kiállításon munkáikkal részt kívánnak venni, szíveskedjenek azt a kiállítást rendező bizottság elnökével Henrich Viktor bányafőmérnök ural Petrozsényben 14 nap alatt tudatni, hogy a szükséges bejelentési és egyéb nyomtatványokat megküldhessük.

Végül megjegyezni kívánjuk, hogy a kiállításon három féle jutalom fog kiadani u. m. aranypénzbeli jutalommal kapcsolatos elismerő oklevél; ezüst pénzbeli jutalommal kapcsolatos oklevél és elismerő oklevél.

A jutalmazásban nem részesült kiállítók a kiállításban való részvételük emlékére emlékműnyet nyernek.

A petrozsényi és járási ipartestületnek 1903 évi január 3-án tartott üléséből.

Hejás József,
ip. test. titkár.

Joanovits János,
ip. test. elnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

Doktor Schulek Jenőné meghalt Mely fájdalom

töltötte el az egész lakosságot e megrendítő hír hallatára. Habár hetek óta élet és halál között lebegett, hitünk az orvosi tudományban s a szenvedő nagy lelki erejében; de a halál erősebb volt mindezeknél, még övének végtelen szereteténél is. Az ő szenvedései megszüntek, de az itt maradtak bánata és keserve örökké tartó. Mindnyájunk könyve megered láttára az árván maradt kis gyermekeknek, mert az édes anya szeretetét a világon mi sem képes pótolni. A társadalom egy nagy-műveltségű és tiszteleire méltó urat a földhöz. Örök álma legyen esendes. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett hitves, anya, gyermek, testvér, sógornő és nagynéne Dr. Schulek Jenőné szül: Walther Ilona f. hó 7-én esti 11 órakor élete 34., boldog házasságának 12-ik évében történt gyászos elhunytát. Felejtethetetlen drága halottunkat az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertben f. hó 10-én délelőtt 10 órakor helyezték örök nyugalomra. Drága emléket áldjuk és szívünkben örizzük örökké! Petrozsény, 1903. január 9, Czagányi Berta volt Walther Lorándné mint anya. Walther László és neje Mecner Margit. Walther Mariska és férje Mandl Lajos mint testvérek, sógor ill. sógornő. Walther Margit, Walther Marianne mint unokahugok. Dr. Schulek Jenő mint férj. Mártha, Béla, Ágnes, Dénes, Eszti mint gyermekek.

Mintha az ég is fokozni akarta volna a lehangoltságot, szombaton d. e. sűrű köddel nehezedett a vidékre. Az egész környék résztvevő a nemes nő temetésén. Délelőtt 10 órakor Pelger Mihály megható imában emlékezett meg az elhunytól, mit követelt a „zsilvölgyi első dalegylet” gyászéneke. Dícséret és elismerés Pelger Mihálynak. Mindenki megnagyjantatlag hatott,

hogy ezt az igazán szomorú jelenetet nem nyújtotta, hanem röviden és szívet meghatóan végezte az egyházi teendőket. A dalárda Santdner János vezetése alatt megmutatta, hogy életképes; egybevágó énekük úgy a halotti háznál, mint a temetőben könyeket fakasztott a több ezer hallgató szemében. A szebbnél szebb korszorukat egy e célra készített külön koci vitt legelő. A sirmál elhangzott még egyszer Pelger Mihály imája, a dalárda és a zenekar gyász-dala: az érzékporsort lebocsátották s egy közbeesülésben álló nő s egy potolhatatlan anya porhüvelyét betakarták a telhetetlen föld göröngyei.

— **Eljegyzés**, Lakner József, gymnasiumunk közkedveltségű tanára 1902. december 31-én Debreczenben eljegyezte Gyarmathy Camilla kisasszonyt. Ismerősei és jó barátaival együtt mi is gratulálunk neki.

— **A hol a szorgalommal** párosult pontos kötelesség teljesítést méltóan megjutalmazták. Ez a nem mindennapi dolog Petrozsényben történt. Andreies János bányatanácsos és bányagazgató mindenre kiterjedő figyelmére eredményezte. Az ő felterjesztésére és ajánlatára érte a salgótarjáni bányatársulat két derék tagját Pistel Edét és Vég Jánost az a kintintetés, hogy a központ mindkettőt a hivatalnokok sorába léptetve elő s egyben előbbi pénztárnokká utóbbit pedig az élelmi raktár főnökévé nevezte ki. Szívesen üdvözljük a munka embereit a bizonyára jólmegérdemelt előléptetés alkalmával, de gratulálunk a bányatársulat összes alkalmazottainak kik ujjában is meggyőződhetek arról, hogy vezetőjük, az új bányatanácsos valamennyienek lelken viseli érdekeit. Mennyire könnyebben törölhető le a verejték és mennyire nagyobb kitartással és kedvvel lehet folytatni a legnehezebb munkát is, látva a méltanyosság ily nagyszerű megnyilatkozását.

— **Kitüntetés**, dr. Balázs Endre dr. Korodi Péter és dr. Bilinek Lajos pápai kamarásokká neveztettek ki, gróf. Toldalagi Samu plebános pedig hunyadi espereskerületi jegyzővé.

— **A Casino** január hó 6-án közgyűlést tartott, melyen a felügyelő bizottság jelentése alapján — mely mindent rendben talált — megadták a fölmentvényt a pénztárnok-, gazda- és könyvtárnoknak. Megállapították az év költségvetését. Lapokra 600 korona. Könyvtára 250 korona. Alapítványokta 300 korona. Butorra 100 korona A többi kisebb kiadásokra. Beyétel 1600 korona. Fölösleg 76 korona. A Casinonak jelenleg 63 rendes tagja van. A közgyűlés elfogadta az indítványt, hogy a farsangon egy fényes elite bált rendezzen, végül megválasztotta tisztikarát. Elnök: Andreies János bányatanácsos. Alelnök: Polgár Lajos, osztálymérnök. Titkár: Priváry Géza, gymnasium igazgató. Pénztárnok: Blascsek Aladár, társulati mérnök. Gazda: Henrich Viktor, társulati főmérnök. Könyvtárnok: Nagy Miklós, községi bíró.

Valamennyi alak a megszólamlásig hű volt.

Hihetetlenül hangzik bár, de a ház mesterek és utazaseprők, lámpagyújtogatók és kéménytisztítók újévi alkalmi litániái sem kisebb öre mutathatnak vissza mint magára Voltaire-ra.

És ha egy ily név őrászt fényt most a rigmusos köszöntők régi tradícióira, az onnan van, mert viszont a ferney böles is azoknak köszönheti irodalmi dícsőségét. Egy szegény ördög lelken szárad, hogy a 18-ik század nagy vezérszemlére hivatkozhatnak az újévi köszöntők mesterei.

Ő volt az, a ki öreg korára véginségre jutva, egykori ézredének tulajdonosához, a dauphinhez akart fordulni segélyért. Voltaire még csak iskolás fiú volt, de meghatva a szegény ember panaszaitól, elvállalta, hogy nevében egy verses folyamodványt ír a dauphinhoz az újév alkalmából.

Történt, hogy a vers a dauphint annyira meglepte hogy maga elé hivatva az invalidust s mialatt néhány arannyal megajándékozta, kitudta tőle, hogy e vers egy 12 éves gyermek műve. Voltairet benutatták a híres Ninon de L'Enelosnak, ki megjósolta, hogy egykor nagy író lesz belőle s 2000 francot rendelt neki, hogy hivatásának élhesen.

De az újévi kívánságok szokásos frázisai ma már Voltaire tekintélye daczára is hidegen hagynak. Persiusal tartunk, a ki rég megírta már, hogy a míg mindenkinek boldogság, egészség, megelégedés kívánása van ajkán, magában azt mormogja: „bár csak már a föld alatt volna ez a nagybácsi, kinek öröksége reám néz.”

— **Jótekonyczélú táncmulatságot** rendeznek 1903 évi január hó 11-én Lupényben a Dima-féle „Központi vendéglő nagytérképében a gör. kath. templom javára. Belépti díj: személyjegy 2 korona, ssaládjegy 3 kor.

— **Hazafiasság a határszáron.** Lenn a déli Kárpátok ölében fekszik. Egy-egy földrajzi könyvben még most is „Vulkáni szoros” néven szerepel; pedig biz ez sohasem volt szoros, hanem igenis „hágó”. Valamelyik Bach-korszakbeli „inzsellér” hihetőleg összeeszerelte mapáján a közelében fekvő Szurdok szorossal. Ennek a hágónak lábánál fekszik, kiszámíthatatlan kincsét takarva el, Vulkán község. Egy maroknyi nép, a veszteglőintézet, a vámhivatal, a körjegyzőség, a csendőrség, a pénzügyőrség és egy-két kereskedő képviselte ott ősi időktől fogva a magyarságot. Ma már lázas nyüzsgés ütötte ott fel fejét, aknázzák azt a híres fekete gyémántot, melyre rájöttek, hogy vetekedik a legkitűnőbb porosz szénnel. Vulkán község központján Hunyadvármegye közönsége hazánk fennállásának ezredik évfordulóján egy hatalmas buzogányhoz hasonló 5 méter magas emlékoszlopot állított fel. Felállították s aztán ott hagyták bekerítetlenül, senki által sem gondozva. De a hazafias érzelmű emberek nem nézheték ezt sokáig így. Karácsony Károly derék pénzügyőri szemlést, a kit Lotter József állatorvos hathatósan támogatott, megindította a mozgalmat; addig futott addig fáradt, a míg sikerült a szükségelt összeget adományok útján megszereznie, s ma már diszes vasrács keríti az emlékoszlopot. Vették a hazafias lelketű emberek leszámolását és a gyűjtő íveket is. Legközelebből helyet szorítunk.

— **Hangverseny.** A Kováts testvérek által folyó hó 4-én, helyben rendezett hangverseny alkalmával eladott 163 drb. 2 koronás, 27 drb. álló és 14 drb. karzat jegy; felülfizettek: Maderspach János, Lotter József (vulkáni), Stern Adolf és Sárosy József petrozsényi lakosok 2—2 koronát, Kozák Lajos 40 fillért; ülőhely jegyekben számoltatott el és megemésztés végett a jegyek Pick Samu urnak adtak át. A műkedvelők kiadásai és a rendezési költségek levonása mellett Petrozsény község államilag segélyezett algyim. javára 136 kor. 70 fillér lett elszámolva.

— **Nyilvános köszönet.** Petrozsény község közönsége, és a „Csipa”-fűrésztelpe vezetősége a múlt év végén is fényes tannjelét adta nemes szíve könyörülő szeretetének, s a magyar nemzeti kultúra iránt meleg érdeklődésének, midőn nagybecsű adományaival lehetővé tette, hogy e helybeli tanintézetekbe járó reform. valás tanulók részére diszes karácsonyfát állíthattunk, s egyebek mellett, hazafias vallásos erkölcsi olvasmányokat tartalmazó könyvecskéket oszthattunk ki közöttük. Mert megvagyok győződve, hogy a nemes szívű adakozók nem hiúságból, hanem nemes szívők sugallatára hallgatva támogattak minket nemes célunk elérésében s mert tudom sokak szerénységét sértendő, nem hozom nyilvánosságra nevüket, de nem hallgathatom el, mily örömet szerzett nekem az, hogy egyesek már a kicsinyek romlatlan, fogékony szívébe igekeznek elhinteni a könyörülő szeretet magvát. Ezt bizonyítja a pár név: Scheiber Katus, Bauer Else, Weisz Szidus, Karpeles Dezső. Fogadják a szíves adakozók a magam és egyházam nevében, de különösen azon kicsinyek nevében, kiknek hasznos örömet szerettek becses adományaikkal, — fogadják hálás köszönetemet, „Fizesse meg az Isten titkon, a mit Önök tettek nyíltan”.

Kösa Mihály
ev. ref. lelkész.

— **Uj napilap a fővárosban.** A fővárosban, mint nekünk írják, nagy érdeklődéssel néznek egy új politikai napilapnak, a Magyar Világ-nak a megjelenése elé. Ez az érdeklődés érhető és jogosult. A Magyar Világ, melynek felelős szerkesztője Benedek Elek, a magyar irodalomnak ez a régi, kiváló munkása lesz, december 20-án este jelent meg először. A felelős szerkesztő köre sereglenek hazai újságírásunk igen jeles erői és kétség nem férhet tehát hozzá, hogy a Magyar Világ eleven, érdekes módon lesz szerkesztve, hogy tartalmilag ez a lap magas színvonalon fog állani. A Magyar Világ lesz a főváros legolcsóbb napilapja, mert az előfizetési ára egész évre mindössze 8 firt (16 korona), félévre 8 korona, negyedévre 4 korona, egy óra 1 kor. 40 fillér. Ez a páratlanul olcsó ár lehetővé teszi, hogy legszerényebb viszonyok közt élő család is járathasson napilapot, amely igényeinek minden tekintetben megfelel. Mert a Magyar Világ nagy olcsósága mellett is a művelt közönségnek készül. Bátor szókimondás, erős nemzeti irány, a szó nemes értelmében vett szabadelvűség, hamisítatlan demokrácia, a magyarság erősbüdeséért, terjedéséért, az ország gazdasági érdekeiért és a nemzet igazaiért való küzdelem: ez a Magyar Vi-

lág programja. Kérülni fog ez a lap mindeu botrányhajhászást, minden izléstelenséget, léhaságot, úgy, hogy a szó teljes értelmében a családok lapja lesz. A Magyar Világ kiadóhivatala, mely Budapest, a VI. ker., Váci-körút 23. sz. alatt van, kívánatra készséggel küld mutatószámot. A Magyar Világ este jelenik meg s így már másnap reggel az ország legtávolabb fekvő helyiségeiben is ott van.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Elvem: Kevés haszon, nagy forgalom.

T. cz.

Általános panasz Petrozsényben, hogy jó és szép koporsókat, valamint butorberendezéseket csak drága áron lehet beszerezni.

Vállalatom első sorban e panasz megszüntetésére törekszik; e szerint bátor vagyok a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy készletem állandóan tartok dus választékban mindenféle egyszerű és finom fa és nickkoporsókat, valamint szoba és konyha berendezéseket: továbbá mindenféle szemfedeleket, művirág koszorúkat, szalagokat viasz és szurok fáklyákat.

Elvállalok mindenféle temetéseket, ravatalokat világítással együtt, úgy helyben mint vidéken is, és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árakban.

A n. é. közönség szíves és hazafias támogatását kérve maradok

mély tisztelettel:

2—3

Both János,

temetkezési vállalkozó,
épület- és butor-asztalos.
Petrozsény, — Főutca.

Sürgöny-czim: Both János asztalos Petrozsény.

Kérem a czimemre pontosan ügyelni.

Billigste Bezugsquelle guter
UHREN mit 3 jähr. schriftlicher
Garantie.

HANNS KONRAD
Uhren und Goldwaren - Exporthaus
BRÜX Nr. 331 (Böhmen).
Eigene Werkstätten für Uhren Erzeugung und Feinmechanik.

Gute Nickel-Rem.-Uhr . . . fl. 3.75
Echte Silber-Rem.-Uhr . . . 5.25
Echte Silberkette . . . 1.20
Nickel-Wecker-Uhr . . . 1.75

Meine Firma ist mit den k. k. Adler ausgezeichnet, besitzt gold. und silb. Ausstellungsmedaillen und sende Anerkennungsschreiben.

Illustr. Preiskatalog gratis und franko

Fürdő Petrozsény központján.

A főutezán a RUDER-féle ház udvarában levő épületben berendeztem a legkényesebb kívánalmaknak is megfelelőleg egy fürdőhelyiséget, hol a nap minden szakában meleg és hideg kádfürdő vehető igénybe személyenkint 50 fillérért.

Férfiak délelőtt 7 órától 12-ig és este 7-től 9-ig a nők pedig déli 12 órától este 7 óráig fürdőhetnek.

Jegyek eskis Kráusz József főtéri órástíztetésben kaphatók.

Szíves pártfogást kérve vagyok kiváló

tisztelettel:

Ujvári Ede

műlakatos.

A Boholti ásványviz,

melyet több egyetemi tanár megvizsgált; gyomor-fájás, vérszegénység ellen, továbbá mint étvágygerjesztő a legjobbnak bizonyult. Borral, melynek színét nem változtatja, igen izletes.

Rendkívüli olcsóságánál és kitűnő hatásánál fogva egyetlen egy család asztaláról se hiányozzék.

5 üvegtől kezdve házhoz is szállítatik.

Megrendelhető: 1/2 l és 2 literes palaczkokban, 1/2 l. 14 fill., 1 liter 16 fill., 2 liter 24 fill.

A „DÉVAI TAKARÉKPÉNTÁR”
BOHOLTI GYÓGYFORRÁS KEZELŐSÉGÉNEK
PETROZSENYI FŐRAKTÁRÁBAN
Váradi Vilmosnál.

Dréher Antal es. és kir. udvari és kamarai szállító kőbányai serfőzdéjének kitűnő termékei, ugymint: király-sér, korona-ser (á la Pilsen), bak-ser hordó és palaczkokban kapható petrozsényi nagy sörraktáramban; mint eddig ugy ezután is a fogyasztó nagyrődemű közönség általános meglegegedésére lesznek árusítva. Az eddigi kitűnő bizalom alapján és többeknek ohajára bevezettem raktáramba a legujabb különleges-séget a

dupla-maláta-kő-sört

(sötét) majolika fajence korsokban.

Minden időben kaphatók ezenkívül nagy raktáramban az elsőrangú ásványvizek ugymint: a borszéki borviz, Répáti, Előpataki. Margit és Parádi vizek.

A jelzett és eddig is közkedveltségnek örvendett italokat és magamat nagybecsű pártfogásába ajánlva vagyok tisztelettel:

Schäffer Mihály.

Meghívó.

A „Petrozsényi takarékpénztár részvény-társaság” 1903 Január hó 24-én d. u. 5 órakor saját helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a t. részvényeseket azon figyelemztetéssel hívja meg, hogy az alapszabály 48 §-a értelmében a közgyűlésen csak azon részvényes gyakorolhatja jogait, ki részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a társulat pénztáránál letéteményezi.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1902. évi zárszámadás, mérleg, igazgatóság és felügyelőbizottság jelentés nyereség felosztásra vonatkozó javaslat tárgyalása és felmentvény megadása.
3. Felügyelő bizottságnak 3 évre leendő választása.
4. Esetleges indítványok.

Petrozsény, 1903. január hó 3-án.

Andreics János,
elnök.

48 §. A közgyűlésen 1 drb. részvény után egy szavazattal bir minden részvényes, a ki részvényét a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határnap előtt 3 nappal a társaság pénztáránál Petrozsényben, vagy a hirdetőnyében e célra kijelölt más helyeken letette. Minden további részvény ugyanezen feltételek mellett szintén egy-egy szavazatra jogosít. A részvényes jogát személyesen vagy meghatalmazott útján gyakorolhatja.

Kiskoruk vagy gondnokság alatt állók csak törvényes gyámjuk vagy gondnokjuk, nők, férfi meghatalmazott útján gyakorolhatják jogukat.

A részvényes szavazati jogát a közgyűlésen csak akkor gyakorolhatja, ha mint részvénytulajdonos a részvénykönyvbe a közgyűlést megelőzőleg legalább 3 hó óta be van vezetve.

Felhívás.

Az 1899 évi 323/1886. Hunyadvármegyei szabályrendelet alapján a Petrozsényi járásban levő háztulajdonos urakat már több rendben figyelmeztettem arra, hogy tartozó köteleességek a kéményeket minden hónapban separtetni s az ezért járó díjakat a háztulajdonos uraktól követelhetem. A kéményseprési díjak az alábbi alispáni szabályrendelet szerint vannak kitüntetve; ha esetleg február hó 1-ig ki nem fizetik a hátralékos összeget, kénytelen leszek a járandó díjat végrehajtásilag követelni.

A nagyérdemű közönség tájékozása s mihezartása végett köztudomásra hozom, hogy az érvényben lévő kéményseprési szabályrendelet 5 §-a értelmében a kéményseprési illetéket a háztulajdonos, a kemenczék, csövek, takaréktűzhelyek stb. seprési díját pedig az illető lakos köteles fizetni.

Felkérem tehát az érdekelt háztulajdonosokat és lakókat, hogy az esedékes kéményseprési díjakat, vagy nekem, vagy megbízottaimnak, annál inkább kifizetni sziveskedjenek, mert ellenesetben kénytelenítve lennék a hátralékokat az idézett szabályrendelet 7 §-a értelmében való felhajtás végett a tek. I-ső foku iparhatóságnál kimutatni.

Petrozsény, 1903 január hó 10.

Kiváló tisztelettel:

Tutte József
kéményseprő mester.

„4190/99 kig. sz.

Tekintetes körjegyző urnak, Petrozsény. Értesitse ötöt, s értesítéséről tegyen jelentést hivatalomhoz, hogy Tutte József kéményseprőnek, közvetlenül alispán urhoz terjesztett kérelmére azon válasz adatott, hogy a kémények sepréseért a háztulajdonos, a kemenczék és csövekért a lakos köteles a seprési díjakat fizetni a fennálló szabályrendelet 5 §-a értelmében. A 7. §-a értelme szerint a hátralékos díjak felhajtását az első foku iparhatóságnál kérelmezheti.

Petrozsény, 1899. jul. 27.

BUDA KÁROLY sk. fszbiró.

„Szám 323 -1886.
alisp.

Hunyadvármegye.

Kéményseprésért járó díjak:

Egyszeri:

1. Egy emeletes ház kéményének seprése 22 kr. 2. Földszintes ház kéményének seprése 17 kr. 3. Egy szoba kemencze csövestől 16 kr. 4. Egy takaréktűzhely seprése 20 kr. 5. Porcelán fűtő seprése 35 kr.

Évi:

6. Egy kémény egyszeri égetése 1 frt. 7. Egy emeletes ház kéményének seprése 2'64. frt. 8. Földszintes ház seprése 2'80 frt. 9. Egy szoba kemenczének csövestől stb. seprése 1'92 frt. Egy takaréktűzhely seprése 2'40 frt. 11. Porcelán fűtő seprése 4'20 frt.

A 7. 8. 9. 10 és 11 pontok alatti seprési díj utólagos negyedévi részletekben is fizethető
A seprési díjakat bárki fizetheti évente és a kéményseprő köteles azt elfogadni.

Déván, 1886. szept. havában.

Barcsay Kálmán sk.
alispán.

1-3

Petrozsényi takarékpénztár részvénytársaság zárszámadása.

TARTOZIK

Mérleg számla

KÖVETEL

Vagyon				Teher			
16	Pénztár számla	10036	94	1	Részvénytőke számla	100000	—
4	Váltó „	331063	56	3	Betét „	228400	27
18	Felszerelések *) „	2544	68	9	Folyó számlák „	2226	07
			343645	18	Átmeneti kamat „	2297	83
					Nyeresség „		10721
			343645	18			01
							343645
							18

Petrozsény, 1902 évi december hó 31-én.

A könyvelésért:

Erdélyi Mihály
főkönyvelő.

Ullmann Lipót, **Henrich Viktor,** **Pick Samu,** **Marek Mór,** **Dr. Rosenberg Ignác,** **Grausam Károly,**
igazgató. igazgató. igazgató. igazgató. igazgató. igazgató.

Herz Arnold, **Dr. Schulek Jenő,** **Klein Henrick,**
igazgató. igazgató. igazgató.

Ezen mérleget mai napon az intézet könyveivel összehasonlítottuk, s mindenben megegyezőnek és rendben találtuk.

Petrozsény, 1903 évi január hó 1-én.

Papp Sándor, **Fürber Ferenc,** **Rozehnal János,** **Dr. Weisz József,** **Váradi Vilmos,**
f. b. t. f. b. t. f. b. elnök. f. b. t. f. b. t.

Gross Hermann, **Weisz Samu,**
f. b. t. f. b. t.

*) A felszerelések számlából, a rendelkezésünkre maradt alapítási-költség számla feleslegét, vagyis 1216 kor. 45 fillért. — (32⁹/o-ot) leírásba hoztuk.

TARTOZIK

Nyeresség- és veszteségszámla

KÖVETEL

Költség				Jövedelem			
8	Betétkamatt számla	6959	09	5	Idegen pénzek számla	71	97
10	Költség „	1254	36	6	Váltó kamat „	21331	23
11	Tisztifizetések „	2688	—	7	Kezelésidij „	1175	35
12	Betétkamatt adó „	609	09	17	Jutalék „	83	09
13	Házbér „	240	—	20	Késedelmi kamatt „	26	60
14	Adó „	216	69				22688
	Nyeresség „		11967				24
			10721				01
			22688				24

Petrozsény, 1902 évi december hó 31-én.

A könyvelésért:

Erdélyi Mihály
főkönyvelő.

Ullmann Lipót, **Henrich Viktor,** **Pick Samu,** **Marek Mór,** **Dr. Rosenberg Ignác,** **Grausam Károly,**
igazgató. igazgató. igazgató. igazgató. igazgató. igazgató.

Herz Arnold, **Dr. Schulek Jenő,** **Klein Henrich,**
igazgató. igazgató. igazgató.

Ezen nyereség- és veszteségszámlát az intézet könyveivel összehasonlítottuk, s mindenben megegyezőnek és rendben találtuk.

Petrozsény, 1903 évi január hó 1-én.

Papp Sándor, **Fürber Ferenc,** **Rozehnal János,** **Dr. Weisz József,** **Váradi Vilmos,**
f. b. t. f. b. t. f. b. elnök. f. b. t. f. b. t.

Gross Hermann, **Weisz Samu,**
f. b. t. f. b. t.

Forgalmi kimutatás.

Betét:

Betétetett 1902-ik évben	—	—	—	332527.66
Kívét „ „	—	—	—	104127.39
Betét-állomány 1902 évi december 31-én.	—	—	—	228400.27

V á l t ó :

Leszámitoltatott 1902-ik évben	—	—	—	869094.27
Visszafizettetett „ „	—	—	—	538030.71
Váltó-állomány 1902 évi december 31-én	—	—	—	331063.56

P é n z t á r :

Bevétel	—	—	—	1127834.47
Kiadás	—	—	—	1117797.53
Pénztári-állomány 1902 december 31-én	—	—	—	10036.94

1902 évi összforgalom — — — — 4508708.22

Ny. Figuli Antal gyorssajtóján Petrozsény.